

Praha 17. 12. 2020

2

Lékárenská péče 2019

Souhrn

Lékárenskou péči zajišťovalo (podle Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb k 31. 12. 2019) 2 749 lékáren včetně odloučených oddělení výdeje léčiv a 220 výdejen zdravotnických prostředků. Na 1 lékárně v roce 2019 připadlo v průměru 4 218 obyvatel (bez OOV). Zařízení za loňský rok přijala více než 74,1 mil. receptů a téměř 3,9 mil. poukazů na zdravotnické prostředky, tj. 6,93 receptů a 0,36 poukazu na 1 obyvatele ČR. Každý obyvateľ v průměru zaplatil v lékárně na doplatcích k receptům a poukazům spolu s volným prodejem léčivých přípravků a zdravotnických prostředků 1 769 Kč. Celková částka za doplatky léků činila 8,48 mld. Kč, následně byla zdravotními pojišťovnami vybraným skupinám pacientů vrácena z doplatků částka 776,0 mil. Kč. Celkové tržby lékáren a výdejen zdravotnických prostředků za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky činily 91,97 mld. Kč.

Lékárenská péče

Hodnocení činnosti lékárenské péče vychází ze statistického zjišťování Ministerstva zdravotnictví pro rok 2019, z výkazu A 080. Zpravodajskou jednotkou jako poskytovatele lékárenské péče (státní i nestátní) je pro statistické zjišťování lékárna a výdejna zdravotnických prostředků. Lékárně včetně jejich odloučených oddělení výdeje léčiv mohou být organizačně začleněny u poskytovatele lůžkové péče, mohou být samostatné nebo součástí nějakého sdružení lékáren bez ohledu na jejich zřizovatele, stejně tak výdejny zdravotnických prostředků.

Od roku 2015 dochází ke změně sledovaných ukazatelů, a to z pohledu druhu poskytovatele lékárenské péče. V tabulkových částech jsou samostatně sledovány ukazatele v členění:

- a) Nemocniční lékárně a výdejny zdravotnických prostředků – zdravotnická zařízení lékárenské péče začleněná u poskytovatelů lůžkové péče.
- b) Veřejné lékárně a výdejny zdravotnických prostředků – samostatná zdravotnická zařízení.

S cílem maximálně posoudit komplexnost a úplnost sebraných údajů ze statistického hlášení jednotlivých zpravodajských jednotek a celé lékárenské péče, jsou tato čísla

porovnána a doplněna s daty za náklady na léčivé přípravky a zdravotnické prostředky od zdravotních pojišťoven.

Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb registroval k 31.12.2019 celkem 2 754 lékáren včetně odloučených oddělení výdeje léčiv, z toho 111 nemocničních lékáren a 2 424 veřejných lékáren a 219 odloučených oddělení výdeje léčiv. Vedle těchto zařízení lékárenské péče bylo registrováno také 220 výdejen zdravotnických prostředků, viz. tabulka č. 1., pozn. proti předcházejícím rokům se zpřesnilo zařazení posouzení lékárny jako lékárna nemocniční v souladu s výše uvedeným dělením a tím snížil počet nemocničních lékáren na uvedený počet. Na jednu lékárnu včetně odloučených oddělení výdeje léčiv připadalo 4 218 obyvatel, tedy na 10 000 obyvatel připadalo 2,37 lékáren (zvýšení počtu obyvatel na 1 lékárnu o 9,6 % proti roku 2018). U výdejen zdravotnických prostředků na jednu výdejnu připadalo 48 608 obyvatel a na 10 000 obyvatel připadlo 0,21 výdejny zdravotnických prostředků (snížení počtu obyvatel na 1 výdejnu zdrav. prostředků o 5,07 % proti roku 2018) s poznámkou, že zdravotnické prostředky jsou také vedeny, vydávány a prodávány v rámci lékáren.

Tabulka č. 1 Počet lékáren a výdejen zdravotnických prostředků k 31.12.2019

Území, kraj	Lékárna			Výdejna zdravotnických prostředků		
	nemocniční	veřejná	celkem	na 10 000 obyvatel	celkem	na 10 000 obyvatel
Hl. m. Praha	15	316	331	2,50	52	0,39
Středočeský	10	256	266	1,92	21	0,15
Jihočeský	7	129	136	2,11	10	0,16
Plzeňský	8	125	133	2,25	16	0,27
Karlovarský	3	83	86	2,92	11	0,37
Ústecký	10	168	178	2,17	16	0,19
Liberecký	6	93	99	2,23	9	0,20
Královéhradecký	2	154	156	2,83	7	0,13
Pardubický	5	122	127	2,43	4	0,08
Vysočina	6	101	107	2,10	6	0,12
Jihomoravský	17	308	325	2,73	19	0,16
Olomoucký	6	143	149	2,36	17	0,27
Zlínský	6	148	154	2,64	7	0,12
Moravskoslezský	10	278	288	2,40	25	0,21
ČR	111	2 424	2 535	2,37	220	0,21

V roce 2019 bylo do statistického zjišťování pro obor lékárenská péče zahrnuto celkem 2 431 zpravodajských jednotek (108 nemocničních lékáren, 2 196 veřejných lékáren a 127 výdejen zdrav. prostředků). Protože odloučená oddělení výdeje léčiv nemohou ze zákona existovat samostatně, jsou vždy povinnou součástí lékárny, jsou jejich hodnoty součástí výkazu lékárny.

Z uvedeného počtu 111 zpravodajských jednotek (dále ZJ) – za nemocniční lékárny odevzdalo výkaz 108 ZJ tj. 97,3 %, z počtu 2 424 ZJ veřejných lékáren odevzdalo

výkaz 2 196 ZJ tj. 90,6 %, v souhrnu za všechny lékárenské ZJ, bez rozlišení typu lékárny, bylo odevzdáno 2 304 výkazů tj. 90,9 %. U výdejen zdrav. prostředků z počtu 220 ZJ odevzdalo výkaz 127 ZJ tj. 57,7 %.

Tabulka č. 2 uvádí průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních pracovníků ve veřejných lékárnách a výdejnách zdravotnických prostředků podle odevzdaných výkazů. Pracovníci nemocničních lékáren nejsou uvedeny z důvodu nastavené metodiky sběru personálních dat, kdy se data nemocnic sbírají souhrnně za celou organizaci. V roce 2019 ve veřejných lékárnách a výdejnách zdravotnických prostředků pracovalo v přepočtených počtech 5 968 farmaceutů, 3 845 ZPBD a 1 339 ostatních odborných pracovníků, tj. celkem 11 152 pracovníků což je proti roku 2018 snížení počtu pracovníků o 6,3 %.

Tabulka č. 2 Personální zabezpečení lékárenské péče ve veřejných lékárnách a výdejnách v roce 2019

Území, kraj	farmaceut	ZPBD	v tom	ostatní odborní pracovníci
			farmaceutický asistent § 19	
Hl. m. Praha	809	541	459	244
Středočeský	613	468	411	115
Jihočeský	308	194	164	63
Plzeňský	285	193	176	60
Karlovarský	173	125	108	49
Ústecký	329	340	287	84
Liberecký	220	135	107	53
Královéhradecký	432	185	156	69
Pardubický	300	164	139	37
Vysočina	286	185	163	50
Jihomoravský	845	446	407	175
Olomoucký	346	244	211	97
Zlínský	373	191	161	65
Moravskoslezský	649	434	382	178
ČR	5 968	3 845	3 331	1 339

Z výsledku statistického šetření vyplývá, že bylo v roce 2019 celkem přijato 74,12 mil. listinných a elektronických receptů, 3,90 mil. poukazů (souhrnný počet za nemocniční lékárny, veřejné lékárny a výdejny zdrav. prostředků) a 2,29 mil. objednávek (souhrnný počet za nemocniční a veřejné lékárny) od poskytovatelů zdravotních služeb, jak uvádí tabulka č. 3. Uvedené počty představují meziroční nárůst receptů o 6,2 % a poukazů o 0,6 %. Z toho bylo pro zdravotní pojišťovny 87,9 % receptů a 97,4 % poukazů, což je shodný podíl jako v předcházejícím roce. Na 1 obyvatele ČR připadalo cca 6,93 receptů a 0,36 poukazu za rok.

Tabulka č. 3 Celkové počty receptů a poukazů v roce 2019

Území, kraj	Recepty a poukazy				žádanky / objednávky od poskytovatelů zdravotnických služeb na léčivé přípravky
	recepty	v tom	poukazy	v tom	
		pro zdravotní pojišťovny		pro zdravotní pojišťovny	
Hl. m. Praha	10 653 358	9 097 802	572 591	569 276	566 328
Středočeský	7 886 381	6 952 895	318 465	317 222	120 343
Jihočeský	4 305 984	3 838 423	204 305	203 530	83 581
Plzeňský	3 874 718	3 445 943	212 710	185 026	177 992
Karlovarský	2 121 343	1 815 896	68 410	68 106	16 649
Ústecký	5 481 485	4 864 032	203 586	202 154	93 979
Liberecký	2 793 495	2 471 467	168 895	168 447	64 806
Královéhradecký	3 903 181	3 452 695	269 473	268 201	158 316
Pardubický	3 457 658	2 993 363	147 464	146 552	56 499
Vysočina	3 517 674	3 145 512	189 085	188 023	96 849
Jihomoravský	8 608 573	7 607 446	394 243	383 211	501 512
Olomoucký	4 652 370	4 054 342	351 846	307 340	96 761
Zlínský	4 250 874	3 784 098	206 127	205 192	97 065
Moravskoslezský	8 614 426	7 669 184	595 202	591 328	169 125
ČR	74 121 520	65 193 098	3 902 402	3 803 608	2 299 805

Z celkového počtu 74,12 mil. receptů připadá na nemocniční lékárny 9,04 mil. receptů, což představuje 12,2 %, to je shodný procentuální podíl jako v roce 2018, ostatních 65,08 mil. receptů připadá na síť veřejných lékáren s meziročním růstem 7,5 %, viz. tabulka č. 4.

Z celkového počtu 3,90 mil. poukazů připadá na nemocniční lékárny 0,97 mil. poukazů, což představuje 24,9 %, na veřejné lékárny připadá 1,92 mil. poukazů (49,2 %) a zbylé poukazy připadají na výdejny zdrav. prostředků, viz. tabulka č. 5. U procentuálního podílu nemocničních lékáren, veřejných lékáren a výdejen zdrav. prostředků jsou minimální změny proti roku 2018, přes 97 % poukazů je vystaveno na účet zdrav. pojišťovny.

U nemocničních lékáren, které odevzdaly výkaz, připadá v průměru na 1 zpravodajskou jednotku 83 718 receptů (meziroční nárůst o 18,7 %) a 9 023 poukazů (meziroční nárůst o 17,8 %). U veřejných lékáren, které odevzdaly výkaz, připadá na 1 zpravodajskou jednotku v průměru 29 635 receptů (meziroční nárůst o 10,0 %), hodnota mediánu je 21 544 receptů a 876 poukazů, u výdejen zdrav. prostředků, které odevzdaly výkaz, připadá na 1 zpravodajskou jednotku 7 895 poukazů (meziroční pokles o 10,0 %).

Tabulka č. 4 Počty receptů v roce 2019

Území, kraj	nemocniční lékárna			veřejná lékárna			celkem		
	počet receptů	počet nemocničních lékáren		počet receptů	počet veřejných lékáren		počet receptů	celkem	
		pro zdravotní pojišťovny	v tom		pro zdravotní pojišťovny	v tom		pro zdravotní pojišťovny	v tom
Hl. m. Praha	1824 497	1 664 903	15	8 828 861	7 432 889	316	10 653 358	9 087 802	331
Středočeský	634 869	580 602	10	7 251 512	6 372 293	256	7 886 381	6 952 895	266
Jihočeský	757 842	690 778	7	3 548 142	3 147 645	129	4 305 984	3 839 423	136
Přízeňský	442 168	412 507	8	3 432 550	3 033 436	125	3 874 718	3 445 943	133
Karlovarský	99 149	89 273	3	2 022 194	1 726 623	83	2 121 343	1 815 896	86
Ústecký	549 400	504 750	10	4 932 085	4 359 282	168	5 481 485	4 864 032	178
Liberecký	348 043	327 157	6	2 445 452	2 144 310	93	2 793 495	2 471 467	99
Královéhradecký	242 749	224 497	2	3 660 432	3 228 198	154	3 903 181	3 452 695	156
Paroubický	285 506	260 874	5	3 172 152	2 732 489	122	3 457 658	2 993 363	127
Vysočina	356 037	327 423	6	3 161 637	2 818 089	101	3 517 674	3 145 512	107
Jihomoravský	1 448 957	1 321 958	17	7 159 616	6 285 488	308	8 608 573	7 607 446	325
Olomoucký	655 783	604 342	6	3 996 587	3 450 000	143	4 652 370	4 054 342	149
Zlínský	488 206	447 672	6	3 762 668	3 336 426	148	4 250 874	3 784 098	154
Moravskoslezský	908 421	844 091	10	7 706 005	6 825 093	278	8 614 426	7 669 184	288
ČR	9 041 627	8 300 827	111	65 079 893	56 892 271	2 424	74 121 520	65 193 098	2 535

Tabulka č. 5 Počty poukazů v roce 2019

Území, kraj	nemocniční lékárna			veřejná lékárna			výdejna zdravotnických prostředků			celkem		
	počet poukazů	včetně		počet poukazů	počet veřejných lékařů	počet vyřízených zdravotnických prostředků	počet poukazů	včetně		počet poukazů	celkem	
		pro zdravotní pojištiny	počet nemocničních lékařů					pro zdravotní pojištiny	pro zdravotní pojištiny		pro zdravotní pojištiny	lékáren a vyřízen
Hl. m. Praha	156 858	155 506	15	231 785	316	52	183 948	183 941	572 591	569 276	383	
Středočeský	67 792	67 623	10	207 942	256	21	42 731	42 611	318 465	317 222	287	
Jihočeský	59 835	59 446	7	90 925	129	10	53 545	53 543	204 305	203 530	146	
Píseňský	50 318	50 235	8	91 360	125	16	71 032	71 032	212 710	185 026	149	
Karlovarský	14 000	13 928	3	30 067	83	11	24 343	24 339	68 410	68 106	97	
Ústecký	83 800	83 444	10	98 571	168	16	21 215	21 175	203 586	202 154	194	
Liberecký	52 447	52 328	6	82 916	93	9	33 532	33 532	168 895	168 447	108	
Královéhradecký	22 866	22 727	2	238 419	154	7	8 188	8 188	269 473	268 201	163	
Pardubický	45 069	44 976	5	87 339	122	4	15 056	14 753	147 464	146 552	131	
Vysočina	53 529	53 401	6	123 221	101	6	12 335	12 333	189 085	188 023	113	
Jihomoravský	136 163	135 819	17	199 029	308	19	59 051	51 648	394 243	383 211	344	
Olomoucký	59 028	58 888	6	158 985	143	17	133 833	129 828	351 846	307 340	166	
Zlínský	51 987	51 932	6	104 325	148	7	49 815	49 678	206 127	205 192	161	
Moravskoslezský	120 805	120 578	10	180 273	278	25	294 124	292 758	595 202	591 328	313	
ČR	974 497	970 831	111	1 925 157	2 424	220	1 002 748	962 359	3 902 402	3 803 608	2 755	

Vývoj počtu receptů za rok a průměrného počtu receptů na 1 zpravodajskou jednotku má od roku 2016 stoupající trend, v rámci statistického hlášení není sledován počet položek uvedených na jednom receptu, přece jen vyšší nárůst počtu receptů mezi rokem 2018 a 2019 může být spojen s přechodem na elektronický recept a vyšším podílem receptů s předepsanou pouze jednou položkou.

Obdobná situace je také u počtu poukazů a jejich průměrného počtu na 1 zpravodajskou jednotku, kde je od roku 2015 stoupající trend, viz. tabulka č. 6.

Tabulka č. 6 Celkové počty receptů a poukazů v letech 2011–2019

celkové počty	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Recepty	73 895 742	69 667 726	68 940 703	62 169 101	68 511 676	66 188 425	68 813 154	69 766 561	74 121 520
Poukazy	3 291 575	3 279 791	3 303 274	2 482 631	3 395 861	3 389 974	3 645 211	3 878 579	3 902 402
Celkem	77 187 317	72 947 517	72 243 977	64 651 732	71 907 537	69 578 399	72 458 365	73 645 140	78 023 922
Počet receptů na 1 ZJ PZS LP	28 798	26 470	25 830	27 779	27 005	27 104	27 124	27 840	32 170
Počet poukazů na 1 ZJ PZS LP	1 283	1 246	1 238	1 109	1 339	1 388	1 437	1 548	1 694

Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v roce 2019 dosáhly téměř 92 mld. Kč, 91,97 mld. Kč s meziročním růstem o 3,3 % (zpomalení růstu proti roku 2018 – 8,4 % a roku 2017 – 9,0 %), částka 80,63 mld. Kč tj. 87,7 % jsou tržby za léčivé přípravky, proti roku 2018 se zvýšil podíl za léčivé přípravky o 2,5 %. Celkový objem tržeb je rozložen následovně: tržby od zdravotních pojišťoven představovaly 43,4 %, od pacientů za doplatky 9,2 %, z volného prodeje 11,3 %, příjmy od poskytovatelů zdravotních služeb 34,9 % a od ostatních odběratelů 1,1 %, při porovnání s rokem 2018 jsou minimální rozdíly v úrovni pod 1 %. U sběru dat za rok 2019 již plně fungovalo zpřesnění pokynů u nahlašování tržeb od poskytovatelů zdrav. služeb a tržeb od ostatních zařízení. Průměrná finanční částka, kterou zaplatil každý obyvatel na doplatcích k receptům a poukazům spolu s volným prodejem léčivých přípravků a zdravotnických prostředků, představovala v roce 2019 finanční částku ve výši 1 768 Kč (z toho 793 Kč je průměrná částka za doplatky na léčivé přípravky a zdravotnické prostředky a 975 Kč je za volný prodej), což představuje meziroční zvýšení o 110 Kč, pozn. v uvedené částce není zohledněno vrácení doplatků ze strany zdravotních pojišťoven vybraným skupinám pacientů, které činilo celkem 776,0 mil. Kč.

Tabulka č. 7 Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v roce 2019

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	23 173 369	6 600 982	1 447 070	2 338 647	12 554 148	232 522
Středočeský	6 721 741	3 968 992	914 986	1 077 814	716 997	42 952
Jihočeský	4 440 838	2 125 965	496 989	542 407	1 251 816	23 661
Plzeňský	5 108 296	2 237 394	455 975	529 169	1 788 840	96 918
Karlovarský	1 906 232	986 643	299 257	355 216	142 476	122 640
Ústecký	6 077 946	2 773 595	593 189	682 314	1 996 830	32 018
Liberecký	2 954 539	1 487 426	304 234	374 201	767 322	21 356
Královéhradecký	5 339 079	2 289 770	412 242	453 578	2 162 005	21 484
Pardubický	3 019 111	1 680 115	348 861	469 495	509 268	11 372
Vysočina	3 673 450	1 811 031	391 179	414 123	1 046 633	10 484
Jihomoravský	12 923 740	4 528 156	992 664	1 280 284	5 936 403	186 233
Olomoucký	3 924 998	2 525 289	522 867	517 806	318 571	40 465
Zlínský	3 887 655	2 146 648	448 125	469 028	739 946	83 908
Moravskoslezský	8 821 719	4 762 235	862 213	923 339	2 166 907	107 025
ČR	91 972 713	39 924 241	8 489 851	10 427 421	32 098 162	1 033 038

Následující tabulky uvádějí rozdělení tržeb po jednotlivých typech zdravotnických zařízení a po druhu materiálu – léčivý přípravek a zdravotnický prostředek, s komentářem.

Celková tržba za léčivé přípravky v roce 2019 byla ve výši 80,63 mld. Kč s meziročním růstem o 6,3 % (v roce 2018 byl obdobný meziroční růst ve výši 5,9 %). Proti roku 2018 a 2017 se vyrovnal meziroční růst tržeb mezi nemocničním a veřejným sektorem lékáren, kdy nemocniční lékárny s celkovou tržbou 32,72 mld. Kč mají meziroční růst 3,9 % (v roce 2018 – 11,7 %) a veřejné lékárny s celkovou tržbou 47,90 mld. Kč mají růst 8,0 % (v roce 2018 – 2,2 %). I nadále nejvýznamnější složkou celkových tržeb, a tedy nákladů, jsou náklady na tzv. „centrovou“ léčbu, tj. léčivé přípravky s limitací „S“, soustředěnou do specializovaných pracovišť ve výši 20,40 mld. Kč s meziročním růstem 13,5 %.

Jednotlivé tržby u nemocničních lékáren zůstávají v podstatě shodné, mírně snížená je tržba od zdrav. pojišťoven ve výši 7,86 mld. Kč proti 8,17 mld. Kč v roce 2018, doplatky od pacientů jsou shodné ve výši 0,87 mld. Kč, volný prodej je shodný ve výši 0,44 mld. Kč. Stejně jako v roce 2018 mají zásadní vliv na objem tržeb tržby od poskytovatelů zdrav. služeb, které se zvýšily z 21,90 mld. Kč v roce 2018 na 23,42 mld. Kč, což je meziroční růst o 6,9 %. Tržby od ostatních odběratelů jsou v podstatě shodné ve výši 0,10 mld. Kč.

U veřejných lékáren, kde je meziroční růst 8,0 % došlo k nárůstu jednotlivých tržeb: tržby od zdrav. pojišťoven se zvýšily na 26,94 mld. Kč (meziroční růst o 8,8 %), tržby za doplatky se zvýšily na 7,26 mld. Kč (meziroční růst o 5,9 %), tržby z volného prodeje stouply na 9,18 mld. Kč (meziroční růst o 9,5 %), tržby od ostatních odběratelů stouply z 0,63 mld. Kč v roce 2018 na 0,75 mld. Kč v roce 2019. Pouze tržby od poskytovatelů zdrav. služeb zůstaly na stejné úrovni ve výši 3,76 mld. Kč (v roce 2018 byly ve výši 3,75 mld. Kč).

Celkové tržby od poskytovatelů zdrav. služeb (z nemocničních a veřejných lékáren) jsou ve výši 27,18 mld. Kč proti 25,65 mld. Kč v roce 2018, což je meziroční růst 5,9 %. Vzhledem k tomu, že tyto tržby v sektoru veřejných lékáren zůstaly ve stejné výši při meziročním porovnání, lze konstatovat, že úprava posouzení zařazení lékárny jako nemocniční nemělo vliv na posuzované tržby.

U veřejných lékáren, které odevzdaly výkaz připadá na 1 zpravodajskou jednotku průměrná tržba 21,816 mil. Kč za léčivé přípravky (proti roku 2018 nárůst o 10,7 %) a 1,559 mil. Kč za zdravotnické prostředky (nárůst o 9,9 %). Hodnota mediánu za léčivé přípravky je za tržby od zdrav. pojišťoven 8,266 mil. Kč, tržby za doplatky 2,438 mil. Kč a tržby za výdej bez lékařského předpisu 2,360 mil. Kč. Celkový medián za tržby podle výkazu A 080 je u veřejných lékáren 14,985 mil. Kč za léčivé přípravky a 0,634 mil. Kč za zdravotnické prostředky.

Tabulka č. 8 Tržby za léčivé přípravky v nemocničních lékárnách v roce 2019

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	11 220 470	1 993 698	203 642	106 062	8 892 163	24 905
Středočeský	783 808	434 332	58 219	27 489	263 568	200
Jihočeský	1 716 737	505 975	78 943	60 007	1 071 136	676
Plzeňský	2 175 564	412 044	39 454	14 962	1 694 845	14 259
Karlovarský	168 576	76 083	10 186	4 915	77 391	1
Ústecký	1 740 584	429 875	49 753	26 205	1 226 189	8 562
Liberecký	1 052 571	282 855	31 046	13 552	724 522	596
Královéhradecký	1 913 904	269 408	20 358	8 685	1 609 807	5 646
Pardubický	656 151	211 506	25 950	12 789	405 865	41
Vysočina	1 113 023	297 396	31 995	18 298	764 436	898
Jihomoravský	5 511 442	1 192 214	141 566	71 758	4 080 625	25 279
Olomoucký	791 086	546 965	68 355	25 486	148 489	1 791
Zlínský	1 072 592	379 602	42 195	21 639	627 636	1 520
Moravskoslezský	2 806 250	833 834	75 844	36 375	1 837 494	22 703
ČR	32 722 758	7 865 787	877 506	448 222	23 424 166	107 077

Tabulka č. 9 Tržby za léčivé přípravky ve veřejných lékárnách v roce 2019

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	8 807 017	3 675 698	1 174 775	2 034 348	1 766 302	155 894
Středočeský	5 289 750	3 002 238	826 695	982 753	440 288	37 776
Jihočeský	2 352 820	1 406 308	386 505	447 206	92 655	20 146
Plzeňský	2 426 088	1 419 948	394 539	476 588	82 023	52 990
Karlovarský	1 623 447	825 316	285 249	332 894	61 309	118 679
Ústecký	3 452 387	2 079 673	527 131	617 785	207 227	20 571
Liberecký	1 583 731	942 708	263 410	337 708	22 404	17 501
Královéhradecký	2 547 297	1 603 409	367 334	417 402	147 593	11 559
Pardubický	2 129 950	1 314 304	313 637	392 119	100 065	9 825
Vysočina	2 129 049	1 308 561	343 511	359 575	111 381	6 021
Jihomoravský	5 259 113	2 904 022	802 567	1 106 079	299 020	147 425
Olomoucký	2 616 414	1 589 166	437 973	447 891	109 072	32 312
Zlínský	2 477 003	1 513 845	388 872	412 516	80 951	80 819
Moravskoslezský	5 215 317	3 359 516	756 645	815 895	239 431	43 830
ČR	47 909 383	26 944 712	7 268 843	9 180 759	3 759 721	755 348

Celková tržba za zdravotnické prostředky v roce 2019 byla ve výši 11,30 mld. Kč s meziročním poklesem o 14,6 %. Nemocniční lékárny s celkovou tržbou 5,95 mld. Kč mají meziroční pokles o 6,4 %, u veřejných lékáren je v roce 2019 růst o 7,32 % v tržbách ve výši 3,42 mld. Kč. U výdejen zdrav. prostředků byly tržby ve výši 1,92 mld. Kč proti tržbám ve výši 3,68 mld. Kč v roce 2018, což má zásadní vliv na celkové procento růstu / poklesu tržeb za zdravotnické prostředky. Pravděpodobně zásadní vliv má počet a velikost výdejen zdravotnických prostředků, které odevzdaly hlášení při porovnání roku 2018 a 2019 (viz. komentář u Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven a nákladů zdravotních pojišťoven za zdravotnické prostředky).

Pro nemocniční lékárny byly rozhodující tržby za zdravotnické prostředky pro poskytovatele zdrav. služeb, tedy vlastní nemocniční zařízení, které představují 79,9 % tržeb a představují částku 4,76 mld. Kč a dále tržby od zdrav. pojišťoven za zdrav. prostředky předepsané na poukaz, které tvoří 16,8 % celkových tržeb tj. 1,00 mld. Kč. Ve veřejných lékárnách byly rozhodující tržby od zdrav. pojišťoven v objemu 2,57 mld. Kč, které představují 75,1 % celkových tržeb za zdravotnické prostředky a tržby za zdravotnické prostředky hrazené pacientem v objemu 0,565 mld. Kč s podílem 16,5 % z celkového objemu tržeb za zdravotnické prostředky.

Stejně i u výdejen zdravotnických prostředků jsou rozhodující tržby od zdrav. pojišťoven v celkovém objemu 1,53 mld. Kč a představují 80,1 % celkových tržeb výdejen.

Tabulka č. 10 Tržby za zdravotnické prostředky v nemocničních lékárnách v roce 2019

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	2 146 693	247 715	16 479	20 037	1 861 798	664
Středočeský	79 165	56 084	3 068	9 710	10 215	88
Jihočeský	163 407	57 555	19 471	4 502	81 858	21
Plzeňský	66 101	47 599	5 823	3 385	8 875	419
Karlovarský	12 144	10 739	300	554	545	6
Ústecký	653 097	79 351	2 796	8 609	560 897	1 444
Liberecký	69 760	42 113	3 437	4 653	19 502	55
Královéhradecký	417 183	16 927	1 306	2 008	396 925	17
Pardubický	44 150	39 550	1 118	2 316	872	294
Vysočina	227 643	48 082	2 428	6 135	168 949	2 049
Jihomoravský	1 630 543	121 656	14 313	16 412	1 477 525	637
Olomoucký	137 687	66 472	3 569	10 183	57 356	107
Zlínský	89 019	52 513	2 110	4 310	29 604	482
Moravskoslezský	218 579	114 873	9 013	7 629	86 664	400
ČR	5 955 171	1 001 229	85 231	100 443	4 761 585	6 683

Tabulka č. 11 Tržby za zdravotnické prostředky ve veřejných lékárnách v roce 2019

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	436 555	269 764	26 265	131 343	5 388	3 795
Středočeský	493 963	407 346	25 639	54 322	2 771	3 885
Jihočeský	131 818	93 707	7 387	24 520	5 671	533
Plzeňský	189 147	141 850	13 596	25 603	2 306	5 792
Karlovarský	58 389	36 540	2 288	12 861	2 746	3 954
Ústecký	191 781	149 774	11 467	26 982	2 510	1 048
Liberecký	152 340	128 758	4 852	17 073	894	763
Královéhradecký	446 603	391 970	20 533	25 489	6 911	1 700
Pardubický	165 256	97 459	7 111	57 447	2 221	1 018
Vysočina	183 301	142 284	10 921	27 106	1 565	1 425
Jihomoravský	353 965	243 435	28 407	64 321	5 389	12 413
Olomoucký	157 253	118 084	9 959	22 949	2 932	3 329
Zlínský	187 712	144 282	12 967	28 141	1 344	978
Moravskoslezský	276 500	206 379	15 733	47 746	3 170	3 472
ČR	3 424 583	2 571 632	197 125	565 903	45 818	44 105

Tabulka č. 12 Tržby za zdravotnické prostředky ve výdejnách zdravotnických prostředků v roce 2019

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	v tom				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	562 615	414 107	25 908	46 840	28 497	47 263
Středočeský	75 028	68 989	1 354	3 527	155	1 003
Jihočeský	74 850	62 415	4 682	4 972	496	2 285
Plzeňský	251 349	215 953	2 561	8 611	777	23 447
Karlovarský	41 183	36 395	1 234	3 270	284	0
Ústecký	40 052	34 922	2 033	2 701	7	389
Liberecký	96 136	90 992	1 488	1 215	0	2 441
Královéhradecký	14 177	8 056	2 710	80	769	2 562
Pardubický	23 590	17 294	1 044	4 820	239	193
Vysočina	20 424	14 707	2 324	3 005	302	86
Jihomoravský	135 676	66 828	5 811	21 714	40 844	479
Olomoucký	222 555	204 601	3 010	11 296	722	2 926
Zlínský	61 291	56 406	1 980	2 395	411	99
Moravskoslezský	301 829	246 551	4 968	13 544	148	36 618
ČR	1 920 755	1 538 216	61 107	127 990	73 651	119 791

Celkové tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky z pohledu zpravodajské jednotky meziročně vzrostly o 7,3 %, rozhodující tržby od zdravotních pojišťoven za předepsané léčivé přípravky a zdravotnické prostředky vzrostly na zpravodajskou jednotku o 3,6 % a tržby od poskytovatelů zdravotních služeb vzrostly na zpravodajskou jednotku o 7,4 %, tržby za doplatky od pacientů vzrostly o 5,0 % a tržby za prodej léčivých přípravků a zdravotnických prostředků bez lékařského předpisu vzrostly o 18,0 % viz. tabulka č. 13.

Tabulka č. 13 Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v letech 2011 - 2019

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tržby od ZP za léky na recept	33 987 000	35 666 759	34 012 579	29 764 250	30 677 236	30 546 984	32 164 178	32 934 259	34 813 173
Tržby od ZP za zdrav. prostředky na poukaz	3 565 046	3 553 349	3 544 025	2 762 373	4 344 829	5 010 862	4 895 248	6 783 777	5 111 077
Tržby za doplatky od pacientů za částečně hrazené LP a ZP	9 261 180	9 676 844	8 858 766	8 046 765	7 804 989	7 658 406	8 093 583	8 083 900	8 489 851
Tržby za výdej bez lékařského předpisu	7 663 780	7 864 530	8 199 005	7 327 386	8 227 954	8 789 343	8 859 388	8 832 921	10 427 421
Tržby od poskytovatelů zdravotnických služeb	16 785 695	17 837 191	18 325 891	18 810 261	20 028 230	21 516 154	26 121 961	30 790 057	32 098 162
Tržby od ostatních odběratelů	1 030 265	984 395	1 036 333	1 174 512	1 864 539	1 890 201	2 046 564	893 918	1 033 038
Tržby celkem	72 292 966	75 583 068	73 976 599	67 885 547	72 947 777	75 411 950	82 180 922	88 318 832	91 972 722
Tržby od ZP za LP a ZP na 1 ZJ PZS LP	14 634	14 901	14 071	11 003	13 805	14 561	14 608	15 849	16 423
Tržby za doplatky od pacientů za částečně hrazené LP a ZP na 1 ZJ PZS LP	3 609	3 677	3 319	2 975	3 076	3 136	3 190	3 226	3 492
Tržby za výdej bez lékařského předpisu na 1 ZJ PZS LP	2 987	2 988	3 072	2 709	3 243	3 599	3 492	3 525	4 289
Tržby od poskytovatelů zdrav. služeb na 1 ZJ PZS LP	6 542	6 777	6 866	6 954	7 894	8 811	10 296	12 287	13 204
Tržby od ostatních odběratelů na 1 ZJ PZS LP	402	374	388	434	735	774	807	357	425
Tržby celkem na 1 ZJ PZS LP	28 173	28 717	27 717	25 096	28 754	30 881	32 393	35 243	37 833
Náklady ZP za léky na recept				33 818 854	33 883 288	34 462 259	35 283 625	36 147 976	37 820 416
Náklady ZP za přípravky				6 476 968	6 813 291	7 342 481	7 487 672	7 943 934	8 343 600

Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven, uvedených ve výkazech zpravodajských jednotek s vynaloženými náklady zdravotních pojišťoven za léky a zdravotnické prostředky, dle Zdravotně pojistných plánů zdravotních pojišťoven za rok 2019, dokumentují tabulky č. 14 a 15. Rozdíl mezi tržbami od zdravotních pojišťoven a náklady zdravotních pojišťoven za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky vzniká z důvodu neodevzdání statistického výkazu všemi zpravodajskými jednotkami. U léčivých přípravků se opakovaně (po dobu 5 let) pohybuje rozdíl v hodnotě cca 9 %, v roce 2019 je to 8 %. Stav výběru a následného vyhodnocení u výdejen zdravotnických prostředků se navrátil do úrovně let 2015–2017 s rozdílem ve výši 32–36 % a za rok 2019 je to 39 %. Rok 2018 s výrazným poklesem rozdílu mezi daty zdravotních pojišťoven a souhrny dat od výdejen zdrav. prostředků lze těžko posoudit,

zda toto bylo způsobeno velikostí výdejen, které odevzdaly výkaz či nedostatky v uvedených datech, naopak v roce 2019 došlo ke zvýšení rozdílu, což mohlo být také způsobeno zhoršenou situací v období zpracování výkazu vlivem pandemie.

Tabulka č. 14 Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven a nákladů zdravotních pojišťoven za léčivé přípravky v letech 2011 - 2019

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tržby od ZP za léčivé přípravky	33 987 000	35 666 759	34 012 579	29 764 250	30 677 236	30 554 033	32 164 178	32 934 259	34 813 173
Náklady ZP za léčivé přípravky	34 133 996	36 103 901	34 633 310	33 818 854	33 883 288	34 462 259	35 283 625	36 147 976	37 820 416
Rozdíl v Kč	-146 996	-437 142	-620 731	-4 054 604	-3 206 052	-3 908 226	-3 119 447	-3 213 717	-3 007 243
Rozdíl v %	0 %	1 %	2 %	12 %	9 %	11 %	9 %	9 %	8 %

Tabulka č. 15 Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven a nákladů zdravotních pojišťoven za zdravotnické prostředky v letech 2011 - 2019

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tržby od ZP za zdravotnické prostředky	3 565 046	3 553 349	3 544 025	2 762 373	4 344 829	5 003 813	4 895 248	6 783 777	5 111 077
Náklady ZP za zdravotnické prostředky	6 296 154	6 218 325	6 058 470	6 476 968	6 813 291	7 342 481	7 487 672	7 943 934	8 343 600
Rozdíl v Kč	-2 731 108	-2 664 976	-2 514 445	-3 714 595	-2 468 462	-2 338 668	-2 592 424	-1 160 157	-3 232 523
Rozdíl v %	43 %	43 %	42 %	57 %	36 %	32 %	35 %	15 %	39 %

Poznámka:

Tržby od ZP za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky – zdroj: Výkaz A080 – údaje ze statistických výkazů předložených zpravodajskými jednotkami LP v jednotlivých letech

Náklady ZP za léky a zdravotnické prostředky – zdroj: MZ ČR – údaje ze Zdravotně pojistných plánů zdravotních pojišťoven

Navýšení prodejních cen léčivých přípravků a zdrav. prostředků v nemocničních a veřejných lékárnách proti nákupním cenám představuje 15,0 %, což je mírný nárůst o 0,3 % proti roku 2018, u léčivých přípravků zůstává hodnota shodná s rokem 2018 a to 15,5 %, došlo k nárůstu navýšení prodejních cen u zdravotnických prostředků na 10,8 % proti 8,3 % v roce 2018. U nákladů za provedené výkony od zdravotních pojišťoven došlo k nárůstu o 31,6 %, náklady za taxa laborum a ředění cytostatik zůstaly na stejné úrovni jako v roce 2017 a 2018, viz. tab. č. 16 a 17.

Tabulka č. 16 Náklady na lékařskou péči v roce 2019

Území, kraj	Částky v tis. Kč											
	Celková suma nákupních cen bez DPH		v tom		Celková suma prodejných cen bez DPH		v tom		Celková suma prodejných cen bez DPH		Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za ředění cyfostatik	
	vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	léčivé přípravky	zdravotnické prostředky	vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	léčivé přípravky	zdravotnické prostředky	vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků na poukaz	léčivé přípravky	zdravotnické prostředky			
Hl. m. Praha	18 468 153	16 348 967	2 119 186	20 460 889	18 142 713	2 318 176	5 664 900	5 242 367	422 533	270 309	75 233	38 596
Středočeský	5 025 822	4 582 649	443 173	6 012 109	5 523 038	489 072	3 610 858	3 231 142	379 715	145 727	62 431	2 861
Jihočeský	3 333 506	3 131 821	201 685	4 057 004	3 817 231	239 773	1 899 291	1 781 184	118 107	77 479	24 530	5 859
Píseňský	3 866 218	3 683 753	182 465	4 398 421	4 184 132	214 289	1 817 442	1 673 899	143 543	56 048	21 418	11 204
Karlovarský	1 411 326	1 360 934	50 392	1 703 618	1 643 230	60 388	935 915	899 974	35 941	29 059	6 287	0
Ústecký	4 725 586	4 047 466	678 120	5 428 079	4 721 344	706 735	2 484 352	2 307 130	177 222	96 211	19 355	6 712
Liberecký	2 209 162	2 070 864	138 298	2 556 835	2 401 469	155 366	1 270 535	1 141 309	129 226	46 451	14 038	4 673
Královéhradecký	4 239 101	3 576 853	662 248	4 787 982	4 053 982	734 000	1 990 304	1 688 493	301 811	66 881	12 640	8 340
Pardubický	2 283 820	2 162 210	121 610	2 736 608	2 565 672	170 936	1 486 595	1 384 596	101 999	47 611	11 276	0
Vysočina	2 912 587	2 550 820	361 767	3 397 651	3 023 720	373 931	1 644 681	1 487 836	156 845	60 270	12 862	3 871
Jihomoravský	9 738 388	8 011 365	1 727 023	11 035 026	9 149 447	1 885 579	4 082 873	3 793 281	289 592	347 087	40 481	26 091
Olomoucký	2 757 335	2 551 050	206 285	3 341 870	3 086 120	255 750	2 126 825	1 986 706	140 119	103 434	34 192	10 263
Zlínský	2 983 015	2 798 464	184 551	3 496 716	3 280 034	216 682	1 875 536	1 732 363	143 173	197 895	18 843	4 911
Moravskoslezský	6 394 529	6 096 108	298 421	7 481 038	7 129 675	351 363	4 020 689	3 771 906	248 783	163 832	35 271	8 485
ČR	70 348 548	62 973 324	7 375 224	80 893 846	72 721 807	8 172 040	34 910 796	32 122 186	2 788 609	1 708 094	388 857	131 866

Tabulka č. 17 Vývoj nákladů na lékárenskou péči v letech 2015 - 2019

celkové počty	2015	2016	2017	2018	2019
Celková suma nákupních cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	55 060 714	60 763 745	64 745 397	68 587 954	88 269 070
v tom léčivé přípravky	48 715 135	53 601 589	58 088 893	61 186 667	80 893 846
zdravotnické prostředky	6 345 579	7 162 156	6 656 504	7 401 287	7 375 224
Celková suma prodejních cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	63 930 088	70 146 063	75 009 657	78 665 554	80 893 847
v tom léčivé přípravky	56 875 340	62 132 170	67 654 235	70 651 810	72 721 807
zdravotnické prostředky	7 054 748	8 013 893	7 355 422	8 013 744	8 172 040
Celková suma prodejních cen bez DPH léčivých přípravků vydaných na recept a zdravotnických prostředků vydaných na poukaz	28 735 986	31 010 588	32 418 711	33 634 749	34 910 795
v tom léčivé přípravky	25 931 274	27 960 092	29 857 730	30 891 207	32 122 186
zdravotnické prostředky	2 804 712	3 050 496	2 560 981	2 743 542	2 788 609
Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za provedené výkony	1 295 105	1 329 306	1 312 776	1 297 264	1 708 094
Celková hodnota taxy laborum za přípravu prováděnou v lékárnách	308 265	308 107	300 490	337 546	388 857
Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za ředění cytostatik	74 356	95 563	134 701	137 677	131 866

Statistický výkaz za rok 2019 nově sleduje Týdenní provoz v nemocničních a veřejných lékárnách, konkrétně průměrnou týdenní provozní dobu a průměrný počet dní v týdnu, kdy má lékárna otevřeno.

Z průměrného počtu otevřených dní vyplývá, že cca polovina veřejných lékáren má otevřeno 5 dní a polovina 6 dní v týdnu (bez OOVL). Při 5denním provozu je průměrná denní otevírací doba 9,00 hod., při 6denním provozu je průměrná denní otevírací doba 8,86 hod., což odpovídá kratší otevírací době v sobotu. OOVL mají otevřeno v průměru 4,57 dne s průměrnou otevírací dobou 6,5 hod. U nemocničních lékáren mají rozhodující fakultní a krajské nemocnice celotýdenní provoz, viz. tab. č. 18.

Tabulka č. 17 Týdenní provoz v nemocničních a veřejných lékárnách v roce 2019

Území, kraj	veřejné lékárny		nemocniční lékárny	
	průměrná týdenní provozní doba v hod.	průměrný počet dní v týdnu, kdy má lékárna otevřeno	průměrná týdenní provozní doba v hod.	průměrný počet dní v týdnu, kdy má lékárna otevřeno
Hl. m. Praha	58,03	5,48		
Středočeský	52,46	5,61		
Jihočeský	50,16	5,53		
Plzeňský	52,18	5,55		
Karlovarský	53,58	5,80		
Ústecký	54,48	5,62		
Liberecký	52,27	5,60		
Královéhradecký	50,45	5,57		
Pardubický	51,86	5,60		
Vysočina	51,97	5,65		
Jihomoravský	54,56	5,53		
Olomoucký	54,57	5,57		
Zlínský	52,00	5,53		
Moravskoslezský	52,69	5,52		
ČR	52,95	5,58	62,65	5,56
OOVL za celou ČR	29,92	4,57		

Zdrojem pro textovou a tabulkovou část jsou odevzdané výkazy A 080.

Zpracoval: PharmDr. Kamil Rössler